

Het enige dat zeker is, is dat het anders loopt dan je denkt

Na twee coronajaren zonder fysieke Jaarbijeenkomst kon de NVDO iTanks Jaarbijeenkomst en bijbehorend netwerkevenement op 25 november eindelijk weer in real life plaatsvinden. Plaats van handeling: Batavialand Lelystad. Ad Bastiaanse legde uit hoe je uit vastgeroeste denkkaders komt en het inspirerende betoog van Maarten van der Weijden stemde tot nadenken.

Het programma biedt naast de jaarvergadering van de vereniging een innovatiepaviljoen, georganiseerd door NVDO-partner iTanks. Na afloop van de jaarvergadering worden de stands druk bezocht. Met een drankje in de hand wisselen bezoekers en standhouders informatie uit over de laatste technologische innovaties. Digitalisering en de mogelijkheden die data bieden, lijken de grote gemene deler te zijn.

❖❖❖ **Behoeftte aan creativiteit.** Terwijl koopjesjagers op deze Black Friday de naastgelegen fashion outlet bezoeken, nemen de aanwezige onderhoudsprofessionals plaats om te luisteren naar Ad Bastiaanse. Hij vervangt de zieke technofilosof Rens van der Vorst. Bastiaanse is onder meer als trainer werkzaam voor het Advanced Management Program van Universiteit Nyenrode. “Ondanks de toenemende (mogelijkheden van) digitalisering blijft de menselijke verbinding belangrijk”, zegt Bastiaanse. Het zijn turbulente tijden

waarin we ons bevinden en die vragen om ‘het creëren van een creatieve mindset’. Bastiaanse; “Creativiteit is het nieuwe kapitaal. Ik bezoek jaarlijks 120 bedrijven en die noemen allemaal de behoefte aan mensen met cognitieve flexibiliteit”. Maar creatief zijn is nog niet zo eenvoudig, zegt Bastiaanse omdat ‘ons brein is geprogrammeerd en geconditioneerd’. “We hebben allemaal dezelfde referentiekaders. We kijken op dezelfde manier naar vraagstukken en krijgen dus ook dezelfde uitkomsten”. Diversiteit in een organisatie of team is daarom belangrijk, voegt hij toe

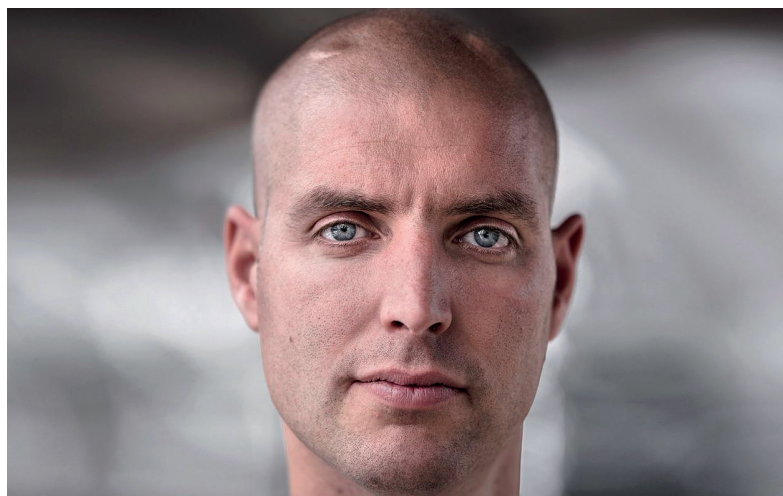
❖❖❖ **Kritisch luisteren.** “Creativiteit ontstaat als er iets niet klopt en we wel moeten innoveren. De vraag is dus: hoe kunnen we de code van het creatieve brein kraken?” Hij vervolgt; “Als je van een fixed mindset naar een growth mindset wil, van convergerend naar divergerend, dan begint dat met kritisch luisteren”. Met een tweetal praktijkvoorbeelden waarbij hij de zaal aan het werk zet, toont hij

aan dat dat nog best lastig is. Dat komt omdat mensen een onge-looflijke behoefte hebben aan logica, zegt Bastiaanse. “Het brein is getraind in logisch denken”.

❖ **Spagaat.** We zitten continu in een spagaat, vervolgt Bastiaanse. “Gaan we het logisch oplossen, of vanuit een ander perspectief?” Met een video van een straatbeeld waarin continu van alles verandert, toont hij aan dat de meeste mensen last hebben van ‘unattentional blindness’. “Veel mensen hebben een blinde vlek voor de dingen die ze niet verwachten. Je neemt die onverwachte veranderingen niet bewust waar en we baseren onze beslissingen op de dingen die we wel waarnemen”.

❖ **Uit het hoofd naar het hart.** “We laten ons leiden door wat we zien, of wat we denken dat we zien. We kijken niet met onze ogen, maar met onze hersenen. Kritisch denken begint met luisteren en observeren”. Bastiaanse besluit zijn betoog met enkele tips voor een creatieve mindset. Stop met na-apen, investeer in de dynamiek van het verschil en zorg voor diversiteit in je organisatie. Durf risico’s te nemen en stop met geconditioneerd gedrag is een andere tip. Hij vraagt iedereen te gaan staan en terwijl er muziek aanzwelt, vraagt hij de mensen hun hoofd leeg te maken door op en neer te springen. “Maak je hoofd leeg en laat je kennis indalen; weg uit het hoofd naar het hart”.

❖ **Onzekere tijden.** De volgende podiumgast is zwemmer Maarten van der Weijden. Hij behaalde Olympisch goud in 2008 op de 10 km open water zwemmen. “We leven in onzekere tijden”, zegt Van der Weijden. “Doelen stellen en bedrijven leiden kan best angstig zijn nu. Vaak denken we dat door hard te werken het vanzelf goed komt. Maar is dat zo?” Hij verhaalt over zijn vroege jeugd en zijn vader die hem wil voorbereiden op het leven. “Mijn vader zag sport als voorbereiding op het leven”. Van der Weijden zat onder meer op atletiek, judo, schaatsen en volleybal, maar vond niets leuk. “Behalve zwemmen, want ik was sneller dan mijn zus. En als je iets leuk vindt, ga je het vaker doen, waardoor je beter wordt en gaat winnen. Dat vond ik wel leuk, waardoor ik nog beter mijn best deed en nog beter werd”.

❖ **Leukemie.** Rond zijn zeventiende vallen zijn schoolresultaten tegen, vertelt de zwemmer. “Mijn vader zei: ‘Alles wat jou in het leven overkomt, ben je zelf verantwoordelijk voor. (...) Als je cijfers verder dalen, kun je niet gaan studeren en krijg je geen baan. Dat is het resultaat van de keuzes die je maakt’”. Op een gegeven moment belandt Van der Weijden in het ziekenhuis. Hij krijgt de diagnose acute leukemie. “En de artsen wisten niet of ik beter kon worden. Ik vroeg mijn vader hoe dit kon, want ik was immers verantwoordelijk voor alles wat mij zou overkomen. Dat vond pa ook een lastige vraag. Het had niet te maken met verkeerde keuzes. Dat besef maakte het wel wat draaglijker voor mij. Ik hoefde het mezelf niet kwalijk te nemen”.

❖ **Dingen slimmer doen.** Van der Weijden herstelt – ‘ik heb gewoon geluk gehad’ – en pikt het zwemmen weer op. Hij gaat trainen voor de Olympische Spelen; de 10 kilometer open water wedstrijd. Zijn coach Marcel Wouda vraagt of hij gelooft in een titel. “Ik weet altijd wel drie redenen waarom iets niet zou lukken. Bovendien had ik een van de belangrijkste eigenschappen voor goud niet: ik was namelijk niet de allersnelste zwemmer. Dus antwoordde ik: ja, ik geloof erin maar de kans is enorm klein. Waarop Marcel zei: ‘Dan zijn we het eens. We hebben nog een jaar om iedere dag ons stin-

Maarten van der Weijden:

‘We hebben allemaal onze doelen, we doen allemaal onze stinkende best en toch lukt het soms niet’

kende best te doen.' Ik zwom al zeven uur per dag. Mijn stinkende best deed ik dus al. Maar Marcel had nieuwe ideeën en een andere manier van kijken. Wilde niet meer uren zwemmen, maar dingen slimmer doen”.

Van der Weijden vertelt dat uit analyse blijkt dat de kwaliteit van zijn ochtendtraining minder is dan die van de middagtraining. Probleem is dat de Olympische finale in de ochtend is! Trainer Wouda raadpleegt een wetenschapper die zegt dat je het bioritme kunt manipuleren door elke ochtend met een lampje in je ogen te schijnen. Het lichaam schrikt dan als het ware wakker. Wouda regelt een bril met lampjes die Van der Weijden vervolgens iedere dag opzet. Omdat alle concurrenten ‘op hoogte’ trainen, zoekt Wouda naar een hoogtestage 2.o. Volgens pril wetenschappelijk onderzoek zou op hoogte leven en op een niveau trainen nog meer effect hebben. De oplossing ligt in een hoogtetent, zodat Van der Weijden in Eindhoven kan blijven wonen. “Het was wel een heel klein tentje en dat is niet handig als je net een nieuwe vriendin hebt.” Van der Weijden slaapt in de tent, zijn relatie strandt erdoor, en als na drie maanden uit bloedonderzoek blijkt dat zijn bloedwaarden nog hetzelfde zijn, is hij niet blij. Wouda is echter overtuigd van zijn gelijk en krijgt

Van der Weijden zo ver om langer in de tent te verblijven. “Elke dag zeven uur zwemmen en vijftien uur in de tent”.

❖ **Domme pech.** Tijdens de Olympische finale ligt hij op een kilometer voor de finish op de tweede plek met een snellere zwemmer voor hem en een andere die in zijn nek hijgt. Terwijl die twee het gevecht aan gaan, kan Van der Weijden recht op de finish af, met het bekende resultaat: Olympisch goud. “Sindsdien word ik aangekondigd als die jongen die kanker overwon en goud won. Dat is goedbedoeld, maar doet pijn”. Hij vertelt over zijn medepatiënten Rob en Bob die er alles aan deden om hun ziekte te overwinnen. Dat lukte niet. “We hebben allemaal onze doelen, we doen allemaal onze stinkende best en toch lukt het soms niet. Wat heb je dan verkeerd gedaan? Het kan ook zomaar domme pech zijn, net als Bob en Rob die niet herstelden omdat de behandeling voor hen niet werkte”.

❖ **Alles gegeven.** Van der Weijden besluit geld te gaan inzamelen voor de ‘toekomstige Bob en Rob’. Hij wil de Elfstedentocht zwemmen. In augustus 2018 gaat hij van start, maar wil hij na een dag zwemmen stoppen. Alles deed pijn, blikt hij terug. Zijn coaches kunnen hem niet overtuigen verder te zwemmen. Zijn vrouw Daisy wel. Het doel – geld inzamelen – was ruimschoots gehaald. Elke minuut in het water leverde duizend euro op. “Het ging er niet meer om om Leeuwarden te halen, maar om zo lang mogelijk in het water te blijven”. Van der Weijden zwemt verder, maar moet na 53 uur om medische redenen stoppen. “Ik had alles gegeven wat ik in mij had, dus ik vond het goed. We hadden meer dan vijf miljoen euro opgehaald”. “Als je frustratie voelt, is het nog een keer proberen makkelijker”. Het volgende jaar waagt hij een nieuwe poging, waarbij hij meer aandacht schenkt aan slapen en eten. Hij voltooit de monsterlijke zwemtocht en haalt totaal meer dan dertien miljoen euro op voor kankeronderzoek. Hij besluit zijn bijdrage met een boodschap aan het publiek. “Jullie hebben allemaal schitterende plannen en doelen. Kies wat jij belangrijk vindt. Het enige dat zeker is, is dat het anders loopt dan je denkt. Denk dan aan Marcel Wouda. En weet: op het moment dat je niet verder wil, vind je iemand die je helpt. Lukt het de eerste keer niet, probeer het dan gerust een tweede keer”. ❖

Ad Bastiaanse:

‘We hebben allemaal dezelfde referentiekaders. We kijken op dezelfde manier naar vraagstukken en krijgen dus ook dezelfde uitkomsten’